

การขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิต

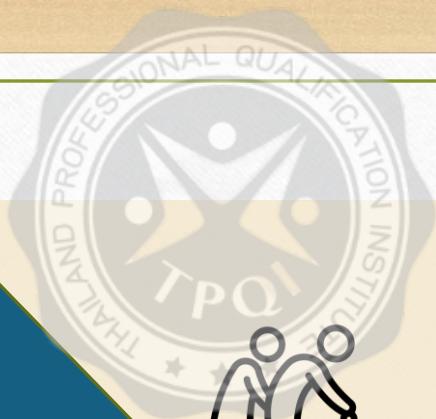


เอกสารประกอบการอภิปราย เรื่อง “Competency credit bank, credit banks, และการเรียนรู้ตลอดชีวิต”
ในการสัมมนานานาชาติ เรื่อง “Competency Development for Lifelong Learning and Future of Jobs”
วันที่ 30 กรกฎาคม 2567
ณ โรงแรมพูลแมน แบงก์ค็อก คิง เพาเวอร์ กรุงเทพมหานคร

โดย ดร.ดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะด้าน
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา



สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็ว



โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัยแบบสมบูรณ์

โอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่ยังมีความเหลื่อมล้ำ

การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดสู่ยุคเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก

**เป็นความท้าทายต่อการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคน
นำไปสู่เป้าหมายการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม**

สิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการ

1

เตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ตลอดเส้นทางการศึกษา

2

มีระบบและกลไกที่เอื้อ เปิดช่องทางหรือขยายโอกาสให้ทุกกลุ่มได้เข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพเมื่อพร้อม

3

เร่งเตรียมความพร้อมในการผลิตและพัฒนาคนโดยต้องจัดให้มีระบบที่มีกลไกยืดหยุ่นให้ประชาชนสามารถเสริมสร้างทักษะเดิมที่มีอยู่ให้นำมาใช้กับโลกปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ (Upskill) สร้างทักษะใหม่ที่เข้ากับโลกปัจจุบันได้ (Reskill) รวมถึงพัฒนาทักษะใหม่ๆ (Newskill) สู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงานของประเทศไทยได้อย่างรวดเร็วและทันทางที่

นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

กำหนดนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ

ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง ข้อที่ 1

เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา

Anywhere Anytime...



พัฒนาการศึกษาผ่าน
ระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้
(Credit Bank System)



พัฒนาการสะสมหน่วยการเรียนรู้
อย่างเป็นระบบและมีความเชื่อมโยง
ทั้ง 3 ระบบการศึกษา
กับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ



ธนาคารหน่วยกิต

หนึ่งในกลไกการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนได้นำ
ผลการเรียนรู้ ทั้งความรู้ ทักษะ ประสบการณ์
การทำงาน และการฝึกอบรม

มาสะสม เทียบโอน และใช้ประโยชน์
ในการเพิ่มคุณวุฒิการทำงานและการศึกษาต่อ



ข้อดีของธนาคารหน่วยกิต



ช่วยลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อนในการศึกษา



ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต



เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม



ยกระดับคุณภาพชีวิต และคุณภาพแรงงานให้พร้อมตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ



เพิ่มศักยภาพ และ
ขีดความสามารถ
กำลังคน



ข้อจำกัด



ยัง**ขาด**กฎหมายที่จะรองรับการทำงานที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกับ
การทำงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง



จึงจำเป็นต้องมีกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศ
เพื่อรองรับการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตทั้งระบบ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ



ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษาของประเทศไทยสู่การปฏิบัติและผลักดันไปสู่การดำเนินงานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน และประชาชนได้นำผลการเรียนหรือผลสัทธิการเรียนรู้ มาสะสมเทียบโอนและ ใช้ประโยชน์ในการเพิ่มคุณวุฒิการทำงานและการศึกษาต่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองด้วยความเชื่อมโยง การเรียนรู้กับการทำงาน การเรียนรู้และการฝึกอบรมใหม่ได้ตลอดเวลา โดยไม่จำกัดอายุ รวมทั้งสร้างโอกาส ให้แรงงานและประชาชนทั่วไปได้เพิ่มทักษะและพัฒนาทักษะใหม่ นำไปสู่การยกระดับวิชาชีพให้สอดคล้อง กับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการสภาการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคาร หน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗”

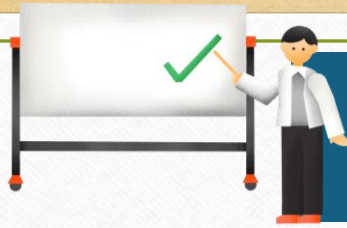
ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ธนาคารหน่วยกิต” หมายความว่า ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตและกลไกการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาดตามอัธยาศัย หรือผลสัทธิการเรียนรู้ ที่ได้จากการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ หรือการสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึก

เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน
ระบบธนาคารหน่วยกิต ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และการอาชีวศึกษาของประเทศไทย

สู่การปฏิบัติและผลักดัน
ไปสู่การดำเนินงานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน



วัตถุประสงค์การดำเนินงานของธนาคารหน่วยกิต

1

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย**ไม่กำหนดอายุ และคุณสมบัติของผู้เรียน** เป็นการเชื่อมโยงทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

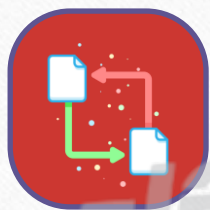
2

ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ**สะสมหน่วยกิต**ที่ได้รับจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ โดย**ไม่มีเงื่อนไขของระยะเวลาในการสะสม และระยะเวลาการศึกษา** และสามารถ**เทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาได้**

3

ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาและใช้ประโยชน์ของธนาคารหน่วยกิตเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เอื้อประโยชน์ในการ**เพิ่มพูน สมรรถนะ ทักษะ เพื่อการทำงานและการเพิ่มคุณค่า**

หลักการของธนาคารหน่วยกิต



เทียบโอนและสะสมได้

- ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียน มาเทียบโอนและสะสมหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิตได้



สะสมได้ตลอดชีวิต

- สามารถสะสมหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิตได้ตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดอายุ และคุณสมบัติของผู้เรียน รวมทั้งระยะเวลาในการสะสม



ข้อมูลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

- ข้อมูลของผู้เรียนที่สะสมไว้ในธนาคารหน่วยกิตได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด



หลักเกณฑ์การสะสมหน่วยกิต

การศึกษาในระบบ



ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียน เพื่อสะสมหน่วยกิตในสถานศึกษาใน
สถานศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาได้

ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิต
สถานศึกษาที่ขึ้นทะเบียน **มากกว่าหนึ่งแห่งได้**

การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย



สถานศึกษาต้องดำเนินการประเมิน
เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน และกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประกาศกำหนด

การนำหน่วยกิตที่สะสมไว้ไปใช้ในการศึกษา เพื่อรับคุณวุฒิการศึกษา

ให้จัดทำเป็นประกาศหลักเกณฑ์ตามระดับการศึกษาและรูปแบบการศึกษา



การขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของ สกศ.

- 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบธนาคารหน่วยกิตทั้งภายในและต่างประเทศ
- 2 การสังเคราะห์เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแนวทางการจัดตั้ง
หน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ
- 3 การจัดประชุมระดมความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับระบบธนาคารหน่วยกิต
- 4 การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทาง แนวปฏิบัติการจัดการศึกษาและการเทียบโอนผลการ
เรียนรู้และประสบการณ์ของระบบธนาคารหน่วยกิต
- 5 การสร้างความรู้ความเข้าใจในวงกว้างเกี่ยวกับระบบธนาคารหน่วยกิต การพิมพ์เผยแพร่เอกสาร
แผ่นพับ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ คลิปวิดีโอ และจัดประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง



การขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของ สกศ.

6 การวิจัยและพัฒนาแพลตฟอร์มต้นแบบระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต



7 การจัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา พ.ศ.๒๕๖๗



8 การประสานหน่วยงาน สพฐ. สอศ. สกร. และ สช. เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามประกาศฯ



9 การจัดทำบทเรียนออนไลน์หลักสูตรธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติและแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ

10 การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดตั้งศูนย์ธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด โดยนำร่อง
ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ใน 5 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน เชียงใหม่ อุดรธานี ปทุมธานี และนครศรีธรรมราช

11 ขยายผลการดำเนินงานให้ครบ 77 จังหวัด ในระยะต่อไป



สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

งานวิจัยและองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบธนาคารหน่วยกิต



การศึกษาและพัฒนา
ระบบหน่วยกิตการศึกษาระดับ
อุดมศึกษา
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย



ระบบธนาคารหน่วยกิตและกลไกขับเคลื่อน
: ความเชื่อมโยงระหว่างภาคอุดมศึกษา
ภาคแรงงาน/ภาคประกอบการ



การศึกษาระบบการเทียบโอน
และระบบธนาคารหน่วยกิต
: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน



การพัฒนาต้นแบบระบบคลังหน่วยกิตดิจิทัล
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต



ธนาคารหน่วยกิต
เปิดโอกาสการเรียนรู้สู่การ
ยกระดับการศึกษาทุกช่วงวัย



รายงานการวิจัย
เรื่อง รูปแบบหน่วยงานกลางและ
กลไกการขับเคลื่อนระบบธนาคาร
หน่วยกิตของประเทศไทย



คู่มือการดำเนินงาน
ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ





หลักสูตรธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ และแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ

e-learning





สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

หลักสูตรธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ และแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ

วิทยากร



วัตถุประสงค์

1. สร้างความรู้ความเข้าใจ วิธีการ ขั้นตอน และความเชื่อมโยงการทำงานระบบธนาคารหน่วยกิต ทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษา
2. ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระบบธนาคารหน่วยกิตให้สามารถปฏิบัติงานได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

เนื้อหา

ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ

หน่วยที่ 2 แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา

หน่วยที่ 3 แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติด้านการอุดมศึกษา

หน่วยที่ 4 การเทียบความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรรายวิชา

หน่วยที่ 5 แพลตฟอร์มธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ





<https://www.onec.go.th>

Competency Development
for Lifelong Learning
and Future of Jobs

